

23.64x32.19	1	16	עמוד	המוסף - מעריב	02/05/2025	93957875-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						

כרמית ספיר ויץ

carmitw@gmail.com

שפת אם

התחנה האחרונה

בין שמדובר בגופה שמוטסת מצרפת ובין שבשליח שמביא מתים מרוסיה, הבחירה להיטמן בירושלים ממשיכה סיפור של שייכות וגעגוע. עם כל הכבוד לבוחרים להיטמן בה, ירושלים צריכה חיים שיעזרו לה לצמוח

בוטית שראתה בשיבת ציון חזון מעשי. במרכז האחוזה ניצבת מצבה מתומנת, שלצידה טמונים הרברט ור" עייתו סוזן, מוזיקאית מחוננת שעזבה את אהב" תה הגדולה לטובת אהבה אחרת: גידול תשע בנותיהם ושני בניהם, שחלקם הותירו חותם משמעותי בתולדות היישוב היהודי ובת"ר בות הארץ, חלקם חיו חיים טרגיים.

הילדים נולדו באנגליה אך חונכו כמי שעתידם שייך לארץ ישראל. הבת הב" כורה ליליאן נישאה לפרופ' ישראל פרידלנדר, והשניים הקימו את ביתם בניו יורק. בזמן שפרידלנדר יצא עם משלחת סיוע לאוקראינה במטרה לב" דוק מה קרה לקהילה היהודית בפרעות 1920, נרצח שם.

הבן נורמן נולד בשנת 1883 והתב" לט כאחד המשפטנים המשפיעים ביותר בתקופת המנדט הבריטי. הוא שימש כיועץ המשפטי של ממשלת המנדט, היה מורה למשפטנים באוניברסיטה העברית ופ" עיל למען פליטים יהודים. נורמן נישא להלן לבית פרנקלין, אחייניתו של סר הרברט סמואל, שהייתה אנטי-ציונית. לא היו להם ילדים. כשנפטר בשנת 1971, נטמן באחוזת הקבר המשפחתית וציווה להוריש לאחר מותו את כל הונו לאוניברסיטה העברית. יוסף בנטוויץ' עסק בחינוך והיה מראשוני החוקרים של תחום הפדגוגיה בארץ. הבת תלמה, מוזיקאית מחו" ננת, נישאה לאליעזר ילין והייתה ממבשרות החינוך המוזיקלי בארץ, לימים נקרא תיכון לאומנויות על שמה. שלוש מבנותיו של הרברט בנטוויץ' המירו את דתן לנ" צרות. אחרים התמודדו עם קשיים נפשיים, וחלקם אף שלחו יד בנפשם. הגורל.

בין שמדובר בגופה שמוטסת מצרפת, ובין שבשליח שמביא מתים מרוסיה או במשפטן בריטי שקנה לעצמו פינה על ההר, הבחירה להיטמן בירושלים ממשיכה סי" פור של שייכות, געגוע ואמונה. אבל הסיפור הזה היום נכתב מתוך דוחק, כי בירושלים אין מקום. הקרקע אוזלת, והמחירים מאמירי שחקים (סליחה על משחק המילים הנ" חות). גם הקבורה הרוויה ברבי"קומות, בזוגות ובמערכות תת-קרקעיות אינה מספיקה. הבחירה להגיע לארץ רק כדי להיקבר בה, מדגישה עד כמה האדמה הזו יקרה ליהודים כרחבי העולם. אלא שהרצון להבטיח קרבה לשער בת" חיית המתים אינו מספיק. הארץ הזו צריכה יותר מסימון בגוש וחלקה, יותר מדירות רפאים ויותר ממי שנזכרים בה כתחנתם האחרונה. היא צריכה את החיים.

שער האבן בכניסה מעוצב בצורת אוהל. אחוזת בנטוויץ'

מכים הבולטים ברעיון הציוני בסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20. הוא נסע בשליחותו של הרצל לפלשתינה במטרה להכין דוח לקונגרס הציוני הראשון, התאהב בארץ וקנה חלקת קרקע בפסגת הר הצופים, כדי שתש" מש כחלקת קבר עבור משפחתו.

שער האבן בכניסה מעוצב בצורת אוהל - מחווה לא" גודת "האוהלים" שהקים באנגליה, תנועה חינוכית תר"

הקרקע אוזלת, והמחירים מאמירי שחקים. גם הקבורה ברבי"קומות, בזוגות ובמערכות תת-קרקעיות אינה מספיקה. הבחירה להגיע לארץ רק כדי להיקבר בה, מדגישה עד כמה האדמה הזו יקרה ליהודים

ובר (רפאל), ז'ורז' (שלמה) ואודט (מרים) עשו לאחרונה עלייה מצרפת. שלושתם מתים קומפלט. אודט הייתה מחוברת למכשיר הנשמה עד שפרשה מהעולם וגופתה הוטסה לארץ, לקבורה. כמו יעקב אבינו, ביקשה להיטמן באדמת ארץ ישראל. רובר ז'ורז' רצו לעשות כמוה. מיצו את צרפת. ממילא יש מחסור במקומות קבורה בבתי העלמין היהודיים בצרפת, עלויות הק" בורה נמוכות יותר בישראל, והשמועות אומרות שהמשיח יגיע מאזור ירוש" לים. הר הזיתים, אם לדייק.

אני האחרונה שאמורה להתפלא. במשפחה שלנו ידוע שסבא שמעיה היה שד"ר (שליח דרבנן) שיצא למס" עות מפרכים על הקו שבין רוסיה לארץ ישראל בשנות ה-30 של המאה הקודמת. אלא שהוא, בשונה משד"רים אחרים, לא גייס כסף לתושבי הארץ, כי אצלנו בתפ" צה פחות נהוג להתעסק בזה, אלא גופות של יהודים שביקשו להיטמן באדמת ארץ הקודש. הוא עצמו התגורר בירושלים ופרנס את מש" פחתו בעבודתו כצלם באזור מגרש הרוסים. היה עומד עם קמרה אובסקורה ומצלם את העוברים והש" בים ברחוב.

אל לי להתפלא פעמיים: כשאני מסתכלת על חלקות הקבר של המשפחה של אבי בהר הזיתים, אני רואה שזו מיני-אחוזה משפחתית. כמה דורות טמונים הכי קרוב לשער הכניסה של המשיח, ועוד יותר קרוב לבית מגורים של משפחה ערבית עם סל בחצר ועיצים שמשתפלים על הקבר של סבי וסבתי ז"ל, צבי ומרוס.

בהר הזיתים יש כמה וכמה חלקות של משפחות ירוש" למיות ותיקות כמו מיוחס, בנימין, וולפזון וריבלין. הן נרכשו במאה ה-19 וה-20 ונשמרו לצאצאים בלבד. כך גם בבית העלמין סנהדריה, משפחות משפחות: עוזיאל, אלישיב וצדקה, וכן הלאה.

שנים רבות למדתי באוניברסיטה העברית בהר הצ" פים. לפעמים עשיתי חלק מהדרך בהליכה. רק עכשיו, עם ציון יום ההולדת ה-100 לאוניברסיטה, נודע לי על קיומה של אחוזת קבר משפחתית שנמצאת במרחק קט" נטן מהקמפוס.

אחוזת בנטוויץ' נמצאת במורדות הדרומיים של הר הצופים, בין חורשת ברושים שקטה לשביל צדדי של מדעי הרוח. הסיפור מורכב, ואתעכב על כמה מהפר" טים: הרברט בנטוויץ' היה משפטן יהודי-בריטי, מהתו"